

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות יג.

עין משפט נר מצוה

ע"א א מ"י פ"א מהל' אשות הלכה י טו"ע א"ע ע"מ סמ קט"ז ע

פ ב ג ד ה מ"י פ"ו מהלכות אשכנזי ביאה הלכה יא ופ"ח הלכה יג די סמנ' לאון קמ"ט טו"ע פ"א ס"י ו סק"י ז

פא ו מ"י פ"ב ע"ס הל' ג סמנ' לאון רכ"ט טו"ע פ"ע ס"ב כמ"ג סק"י ז

רב אפי אמר נבעלה. אצל נסתרה מודה ר' יהושע דנאמנת לומר לכשר נבעלתי בזמנו דאי בעיה אמרה לא נבעלתי וא"ת והא רבי יהושע לית ליה מגו גבי משארכסתי נאנסתי ויש לומר דהתם לא הוי מגו גמור דהא אפילו אמרה מוכת ע"ז אני אינה נאמנת לרבי יהושע לפי שהיא * טענה מעולה ביותר: **הדא** להבשיר בה וחדא להבשיר בבתה. ולרבי תרשיייה חדא להודיעך כמו דרבי גמליאל וחדא להודיעך כמו לרבי יוחנן: **לדברי המכשיר בה פוסל בבתה.** ומעוברת נקט משום

דא"כ דרז נחמן לא מיתוסק כרבן גמליאל אלא כרבי יהושע קשיא הלכתא אהלכתא: **מתני'** דרוסא איש את. קודם שארכסתי: **גב' עטנשייהו צמאי.** מה היא תוצעתו ומה הוא רוצה ליתן: **צמאסיה ומנה.** היא אומרת מוכת ע"ז אני יש לי מאתים ואע"פ שלא הכרת צי והוא אומר דרוסת איש את ואין לך אלא מנה וקסבר כנסה בחזקת בתולה ונמאלת בעולה יש לה כתובה מנה: **זמנה ולא כלום.** היא תוצעת מנה והוא אומר אין לך כלום: **סבר לה.** תנא דמתני' דאילו רבי יוחנן לא שביק רבנן ועביד כר"מ: **קסבר ר' יוחנן** כנסה בחזקת בתולה ונמאלת בעולה יש לה מנה הלכך על כרחך מוכת ע"ז דמתני' ר"מ היא דאמר מאתים והוא אומר דרוסת איש את ויש לך מנה דאי רבנן היא לא תבעה אלא מנה והוא אומר דרוסת איש את ויש לך מנה מאי איכא בין טענתא דידיה לטענתא דידה: **זשנמא לרבי אלעזר.** דאמר דרוסת איש אין לה כלום: **היינו דקסני סרסי.** צבי צמאני גבי פלוגתא דממונא היא אומרת משארכסתי נאנסתי והיא אומרת מוכת ע"ז אני: **חדא לאפוקי מדרמי צר חמא וחדא לאפוקי כו'.** היא אומרת משארכסתי נאנסתי תנא למימני צה והיה מקמי מחק טעות לגמרי משמע ואין לה כלום לאפוקי מדרב חייה צר אבין דאמר לעיל (דף א:): כנסה בחזקת בתולה ונמאלת בעולה יש לה כתובה מנה ותנא היא אומרת מוכת ע"ז אני לאפוקי מדרמי צר חמא דאמר לעיל [סס] גבי מוכת ע"ז אצל לא הכיר צה דברייה ולא כלום: **אלא לרבי יוחנן.** דאמר כנסה בחזקת בתולה ונמאלת בעולה יש לה כתובה מנה אס כן מאי מחק טעות דקתני אמתים אצל מנה יש לה למה לי למימני כלל להיא אי לאשמעינן פלוגתא דרבן גמליאל ור' יהושע צברי שמתא ואוקי ממונא בחזקת מריה ליתני חדא לאפוקי מדרמי צר חמא ולאשמעינן פלוגתייהו: **לאיכא למימר מנו.** מגו דאי בעיה אמרה מוכת ע"ז אני: **צסריישה.** ליכא למימר מגו לר' יוחנן דמוקי מתני' כרבי מאיר דאמר מוכת ע"ז שלא הכיר צה כתובתה מאתים ליכא שום מגו דמה לי אומרת מוכת ע"ז אני תחתיה מה לי אמרה מעיקרא: **מתני' ונאוסה מדבר.** צפנויה ומשום משאש לפסולין לנתין ולמנוזר וכיון שנבעלה לפסול פסלה מן הכהונה: **נאמנת.** וכשרה לכהונה ולא מספקין לה נבעלה לפסול לה: **היכה מעוברת כו'.** בגמ' מפרש תרמי למה לי: **גב' נספרה.** ואע"פ שלא ראו שנבעלה פסלה לכהונה לרבי יהושע דלמקן דמעלה עשו ביוחסין: **אכלה ומתה פיה.** אכלה נקט תשמיש צלשון אכילה: **זשנמא לויעריי היינו דקסני סרסי מדבר.** להודיעך כמו פסולה ומעוברת להודיעך כמו דרבן גמליאל: **צספה.** אס העובר הזה נקבה תפילה לכהונה ל"ג דאי אשמעינן צדידה הוה אמינא אייה חזקה דכשרות אימה לא: **היכה מעוברת כו'.** אכלה מעלה עליון: **מאי איכא למימר.** תרמי להבשיר בה פוסל בבתה אלא רב פפא לאביי לויעריי דאמר מאי מדברת נסתרה וא"ר יהושע לא מהימנא האמר רב * מלקין על היחוד ואין אוסרין על היחוד לימא דלא בר"י אפי' תימא ר' יהושע * מעלה עשו ביוחסין מיתבי ראוה שנכנסה עם אחד לסתרה

תוספות ר"ד (המשך)
 כרבנן דאמרי בין הכיר בה בין לא הכיר בה כתובתה מנה ונכסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה אין לה כלום בשלמא ר"א לא אמר כר"י דא מוקי לה כרבנן כפי' במנה ולא כלום: היינו דקתני תרי בבא כמתני' גבי פלוגתא דממונא היא אומרת משארכסתי נאנסתי וכו' והוא אומר לא כיהיה מקמי מחק טעות ומחק טעות לגמרי משמע ואין לה כלום אלא ר"י מ"ט לא אמר כר"א קסבר כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה יש לה כתובה מנה והיא אומרת מנה מאי איכא בין טענתא דשנתייה והלכתא כר"א דקיימי רבא ורב אפי' כותיה דכנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה אין לה כלום כדמכילנא לעיל ובכופת ע"ז נמי הלכתא כרבנן דאמרי מנה: **מתני'** ראוה מדברת עם א' מה טיבו של זה איש פלוני וכן הוא ר"ג ור"א אומרים נאמנת ר"י אומר לא מפיה אנו חזין אלא ה"ז בחזקת בעולה לנתין ולמנוזר עד שתביא ראיה לרבייה היתה מעוברת מה טיבו של עובר זה מאיש פלוני וכן הוא ר"ג ור"א אומרים נאמנת ר"י אומר לא מפיה אנו חזין אלא ה"ז בחזקת בתין וממוזר עד שתביא ראיה לדבריה: וכן הוא פי' מיוחס ולא כן ממש שאינה נאמנת להחזיק העובר בחזקת בתן אלא בחזקת כשר שאם הוא בת תנשא כמא' מדברת ועירא אמר נסתרה ואע"פ שלא ראוה שנבעלה פסולה לכהונה לר"י דלמקן שמעלה עשו ביוחסין ור"י אמר נבעלה בשלמא לויעריי היינו דקתני מדברת אלא לר"א מאי מדברת לימא מעלי' כדתיב אכלה ומחתה פיה וגו' נקט תשמיש אכילה בשלמא לויעריי היינו דקתני תרמי מדברת ומעוברת פי' מדברת להודיעך כמו דר"י דאפילו בעי' יחוד בלבד אסורה היא לכהן משום דמעלה עשו ביוחסין ומעוברת להודיעך כמו דר"י אלא לר"א תרמי למה לי פי' לתני מדברת וכ"ש מעוברת. חדא להבשיר בה וחדא להבשיר בבתה דאמר ר"י אמר לדברי המכשיר בה מכשיר בבתה לרבי הפוסל בה פוסל בבתה ר"א אומר אף לדברי המכשיר בה פוסל בבתה בשלמא איהי את לה חזקה דכשרות פי' מעיקרא ואוקמה אחזקה

ולא תפסלה מספק אבל בתה לית לה חזקה דכשרות והלכתא כר' יוחנן דהוא רביה דר"א שאין הלכה כתלמיד במקום הרב ותו דקאי כאבא שאול דתנן בעשרה יוחסין אבא שאול היה קורא לשותקי בדיקין ואמרי' בגמ' מאי בדיקין שבודקין את אמו ואי אמרה לכשר נבעלתי נאמנת ואע"ג דאיכא רוב פסולים אצלה וא"ר הל' כאבא שאול: א"ל ר"פ לאביי לויעריי דאמר נסתרה ואר"י דלא מהימנא הא דאמר רב מלקין על

דאם כן קשיא הלכתא אהלכתא דקיימא לן הלכתא כרב נחמן בדיני ובהא אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבן גמליאל אלא לאו ש"מ כדמשנינן ש"מ: **מתני'** היא אומרת מוכת ע"ז אני והוא אומר לא כי אליעזר אומרים נאמנת ורבי יהושע אומר לא מפיה אנו חזין אלא הרי זו בחזקת דרוסת איש עד שתביא ראיה לדבריה: **גב' טענתיהו במאי** רבי יוחנן אמר במאתים ומנה רבי אלעזר אמר במנה ולא כלום רבי יוחנן אמר במאתים ומנה סבר לה * כר"מ דאמר בין הכיר בה ובין לא הכיר בה מאתים ורבי אלעזר אמר במנה ולא כלום סבר לה כרבנן דאמרי בין הכיר בה בין לא הכיר בה מנה בשלמא ר' אלעזר לא קאמר כר' יוחנן דקא מוקי לה כרבנן אלא רבי יוחנן מ"ט לא אמר כר' אלעזר קסבר כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה יש לה כתובה מנה הכא הוא קאמר מנה והיא קאמרה מנה מאי איכא בין טענה דידיה לטענה דידה בשלמא לר' אלעזר היינו דקתני תרמי חדא לאפוקי מדרמי צר חמא וחדא לאפוקי מדרב חייה בר אבין א"ר ששת אלא לר' יוחנן תרמי למה לי חדא להודיעך כמו דרבן גמליאל וחדא להודיעך כמו דרבי יהושע קשיא דרבי יהושע דאף על גב דאיכא למימר מיגו לא מהימנא בתרייתא להודיעך כמו דרבן גמליאל דאע"ג דליכא למימר מיגו מהימנא: **מתני'** ראוה מדברת עם אחד ואמרו לה מה טיבו של איש זה איש פלוני וכהן הוא רבן גמליאל ורבי אלעזר אומרים נאמנת ור' יהושע אומר לא מפיה אנו חזין אלא הרי זו בחזקת בעולה * לנתין ולמנוזר עד שתביא ראיה לדבריה * היתה מעוברת ואמרו לה מה טיבו של עובר זה מאיש פלוני וכהן הוא רבן גמליאל ורבי אלעזר אומרים נאמנת ור' יהושע אומר לא מפיה אנו חזין אלא הרי זו בחזקת מעוברת לנתין ולמנוזר עד שתביא ראיה לדבריה: **גב' מאי מדברת** לויעריי אמר נסתרה רב אפי' אמר נבעלה בשלמא לויעריי היינו דקתני מדברת אלא לרב אפי' מאי מדברת * לימא מעלה עליון: **מאי איכא למימר.** תרמי להבשיר בה פוסל בבתה אלא רב פפא לאביי לויעריי דאמר מאי מדברת נסתרה וא"ר יהושע לא מהימנא האמר רב * מלקין על היחוד ואין אוסרין על היחוד לימא דלא בר"י אפי' תימא ר' יהושע * מעלה עשו ביוחסין מיתבי ראוה שנכנסה עם אחד לסתרה

תורה אור השלם
 1. כן דרך אשה מנאפאת אכלה ומחתה פיה וקאמרה לא פלתי און משלי ל כ

גליון הש"ס
 מתני' לנתין ולמנוזר ע"י גישת פט ע"א חוס' ד"ה בעולה ומתכשרת: ע"א: תוס' ד"ה רב אפי' כו' שם: טענה מעולה ביותר. וכ"כ הרשב"א דקדושין דף ע"א ד"ה ה':

מוסף רש"י
 היא אומרת מוכת ע"ז אני. הושע את האשה בחזקת בתולה ולא אמר לה כתובה. היא אומרת מוכת ע"ז אני כו' (וע"י א"י) משמע לה ע"ז צלשון מקום (לע"ז א"י). בין הכיר בה. כשכנסה וכנסה לה כתובה היה יודע שהיא מוכת ע"ז (לע"ז א"י). איש פלוני וכהן הוא. לומר מיוחס הוא (דקדושין טו). לישנא מעליה. שמהוה ודכן נקיי הדעת לפטר בלשון נקיה (פסחים ג). מלקין על היחוד. מדרום, ואין אוסרין. אש איש לא נבעלה מחמת (דקדושין ט"א).

תוספות ר"ד
 דא"כ קשה הלכתא אהלכתא דקיימא לן הלכה כר"י אמר שמואל הלכה כר"ג ש"מ: **מתני'** היא אומרת מוכת ע"ז אני והוא אומר לא כי אלא דרוסת איש את ר"ג ור"א אומרים נאמנת ר"י אומר לא מפיה אנו חזין אלא ה"ז בחזקת בתולה ונמצאת בעולה יש לה כתובה מנה ותנא היא אומרת מוכת ע"ז אני לאפוקי מדרמי צר חמא דאמר לעיל [סס] גבי מוכת ע"ז אצל לא הכיר צה דברייה ולא כלום: **אלא לרבי יוחנן.** דאמר כנסה בחזקת בתולה ונמאלת בעולה יש לה כתובה מנה אס כן מאי מחק טעות דקתני אמתים אצל מנה יש לה למה לי למימני כלל להיא אי לאשמעינן פלוגתא דרבן גמליאל ור' יהושע צברי שמתא ואוקי ממונא בחזקת מריה ליתני חדא לאפוקי מדרמי צר חמא ולאשמעינן פלוגתייהו: **לאיכא למימר מנו.** מגו דאי בעיה אמרה מוכת ע"ז אני: **צסריישה.** ליכא למימר מגו לר' יוחנן דמוקי מתני' כרבי מאיר דאמר מוכת ע"ז שלא הכיר צה כתובתה מאתים ליכא שום מגו דמה לי אומרת מוכת ע"ז אני תחתיה מה לי אמרה מעיקרא: **מתני' ונאוסה מדבר.** צפנויה ומשום משאש לפסולין לנתין ולמנוזר וכיון שנבעלה לפסול פסלה מן הכהונה: **נאמנת.** וכשרה לכהונה ולא מספקין לה נבעלה לפסול לה: **היכה מעוברת כו'.** בגמ' מפרש תרמי למה לי: **גב' נספרה.** ואע"פ שלא ראו שנבעלה פסלה לכהונה לרבי יהושע דלמקן דמעלה עשו ביוחסין: **אכלה ומתה פיה.** אכלה נקט תשמיש צלשון אכילה: **זשנמא לויעריי היינו דקסני סרסי מדבר.** להודיעך כמו פסולה ומעוברת להודיעך כמו דרבן גמליאל: **צספה.** אס העובר הזה נקבה תפילה לכהונה ל"ג דאי אשמעינן צדידה הוה אמינא אייה חזקה דכשרות אימה לא: **היכה מעוברת כו'.** אכלה מעלה עליון: **מאי איכא למימר.** תרמי להבשיר בה פוסל בבתה אלא רב פפא לאביי לויעריי דאמר מאי מדברת נסתרה וא"ר יהושע לא מהימנא האמר רב * מלקין על היחוד ואין אוסרין על היחוד לימא דלא בר"י אפי' תימא ר' יהושע * מעלה עשו ביוחסין מיתבי ראוה שנכנסה עם אחד לסתרה